

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 1. Hukuk Dairesinden:

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L Â M I

Esas No : 2024/810
Karar No : 2024/3356

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Reşadiye Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 13.11.2018
SAYISI : 2017/369 E., 2018/222 K.
DAVACI : Cemalettin Damar
DAVALI : Niyazi Damar mirasçısı Fatih Damar
DAVA TARİHİ : 13.09.2017
HÜKÜM : Kabul
TEMYİZ EDEN : Davalı Mirasçısı Fatih Damar

Taraflar arasında görülen tapu iptali ve tescil davasından dolayı yapılan yargılama sonunda verilen karar, Adalet Bakanlığının 07.12.2023 tarihli ve 39152028 – 153.01 – 1231 – 2023 – E. 2148/33934 sayılı yazısı ile kanun yararına temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği görüştülüp düşünüldü;

I. DAVA

Davacı Cemalettin Damar dava dilekçesinde; dava konusu 235 ada 15 parsel sayılı taşınmazın güneyindeki 270,00 metrekarelik bölümün davalı ile müştereken kendisine ait olduğu halde kadastrо çalışmaları sonucunda taşınmazın tümüyle davalı adına tespit ve tescil edildiğini ileri sürerek 270,00 metrekarelik bölümün taşınmazdan ifrazıyla eşit paylarla davalı ile kendisi adına tesciline karar verilmesini istemiştir.

II. CEVAP

Davalı Niyazi Damar cevap dilekçesinde; dava konusu taşınmazın nızalı bölümü davacı ile kendisine ait olmasına rağmen kadastrо çalışmaları sonucunda sehven tümüyle kendisi adına tespit ve tescil edildiğini, bu nedenle davayı kabul ettiğini, taşınmazın güneyindeki yaklaşık 270,00 metrekarelik bölümün taşınmazdan ifrazıyla eşit paylarla davacı ile adına tesciline karar verilmesini istemiştir.

III. MAHKEME KARARI

1. Reşadiye Asliye Hukuk Mahkemesinin, 13.11.2018 tarihli ve 2017/369 Esas, 2018/222 Karar sayılı kararıyla; davanın, kadastrо öncesi nedene dayalı tapu iptali ve tescil istemine ilişkin olduğu, mahallinde

yapılan keşif sonucunda dava konusu taşınmazın nızalı bölümünün, hükme esas alınan teknik bilirkişi raporunda (A) harfi ile gösterilen kısmı olduğunun anlaşıldığı, her ne kadar taşınmazın kadastro tespitinin kesinleştiği tarihten eldeki davanın açıldığı tarihe kadar 10 yıllık hak düşürücü süre geçmiş ise de davalı tarafından davanın kabul edildiği, öte yandan taşınmazın nızalı bölümünün davacı ile davalı adına müştereken tesciline karar verilmesi gerekiyor ise de bu bölümün hüküm yerinde sehven yalnızca davacı adına tesciline karar verildiği gerekçesiyle davanın kabulüne, dava konusu 235 ada 15 parsel sayılı taşınmazın tapu kaydının kısmen iptaline, fen bilirkişi Ahmet Serçe'nin 18.07.2018 havale tarihli ek bilirkişi raporuna ekli krokide (A) harfiyle gösterilen 270,27 metrekairelik bölümünün taşınmazdan ifraz edilerek, ifraz edilen kısmın davacı Cemalettin Damar adına tapuya kayıt ve tesciline karar verilmiş; hüküm, istinaf edilmeksizin 18.02.2019 tarihinde kesinleşmiştir.

2. Kararın kesinleştiği tarihten sonra vefat eden davalı Niyazi Damar'ın mirasçılarından Fatih Damar 20.07.2022 havale tarihli dilekçeyle; Mahkemece dava konusu taşınmazın nızalı bölümünün mirasbırakanı olan babası ile davacı adına müştereken tesciline karar verilmesi gerekirken sehven yalnızca davacı adına tesciline karar verildiğini, bu hususun gerekçeli kararda da açıklandığını belirterek, maddi hatanın tashihine karar verilmesini istemiştir.

Mahkemenin 31.10.2022 tarihli ek kararıyla; Mahkemenin 13.11.2018 tarihli kararının istinaf edilmeksizin kesinleştiği, tashih talebinin hükmün içeriğini değiştirecek nitelikte olduğu ancak hüküm fıkrasında taraflara tanınan haklar ve yüklenen borçların tashih yolu ile sınırlandırılmayacağı, genişletilemeyeceği ve değiştirilemeyeceği gerekçesiyle tashih talebinin reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

1. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Mahkemenin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü tarafından istenilmiştir.

2. Temyiz Nedenleri

Adalet Bakanlığının 07.12.2023 tarihli ve 39152028 – 153.01 – 1231 – 2023 – E. 2148/33934 sayılı yazısıyla; davanın kadastro öncesi sebebe dayalı olarak 3402 sayılı Kadaströ Kanunu'nun 12/3 üncü maddesinde öngörülen 10 yıllık hak düşürücü süre geçtikten sonra açıldığı, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 02.03.1996 tarihli, 1995/20-1086 Esas, 1996/174 Karar sayılı kararıyla "...Bu sürenin doğrudan doğruya kamu düzenini ilgilendirmesi nedeniyle davanın hangi aşamasında olursa olsun Mahkemece kendiliğinden gözetilmesi gerekir. Bu nitelikleriyle dava engellerinden olup ilk önce incelenmesi icap eder. Davada hak düşürücü süre söz konusu ise dava dinlenilemez, işi esasım incelenemez." denilmek suretiyle bu nitelikteki davaların hak düşürücü süre geçtikten sonra dinlenilemeyeceğinin vurgulandığı, Mahkemece hak düşürücü süre nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekirken kabulüne karar verilmesinin isabetsiz olduğu, öte yandan kanunun aradığı anlamda oluşturulacak kısa ve gerekçeli kararın hüküm fıkralarının açık, anlaşılır, çelişkisiz ve uygulanabilir olması gerekmektedir birlikte kararın gerekçesinin de sonucu ile tam bir uyum içinde, o davaya konu maddi olguların Mahkemece nasıl nitelendirildiğini, kurulan hükmün hangi sebeplere ve hukuksal düzenlemelere dayandırıldığını ortaya koyacak, kısaca maddi olgular ile hüküm arasındaki mantıksal bağlantıyı gösterecek nitelikte olması gerektiği halde somut olayda gerekçe ile hüküm fıkrası arasında çelişki oluşturulmasının da usul ve yasaya bulunduğu belirtilerek açıklanan nedenlerle kararın temyizen incelenip kanun yararına bozulması istenilmiştir.

V. GEREKÇE

1. Uyumsuzluk ve Hukuki Nitelendirme

Dava; kadastro öncesi sebebe dayalı tapu iptali ve tescil istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

a) 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 12/3 üncü maddesi; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 26/1, 297/2, 298/2, 308 ve 311 inci maddeleri,

b) Dairemizin 25.09.2023 tarihli ve 2022/371 Esas, 2023/4806 Karar; 12.10.2023 tarihli ve 2022/5750 Esas, 2023/5444 Karar sayılı kararları,

c) İtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 10.04.1992 tarihli ve 1991/7 Esas, 1992/4 Karar sayılı kararı.

3. Değerlendirme

1. Kadastro sonucunda Tokat ili, Reşadiye ilçesi, Bozçalı Hacıabidin köyü çalışma alanında bulunan dava konusu 235 ada 15 parsel sayılı 751,83 metrekare yüzölçümündeki taşınmaz irsen intikal, taksim ve kazandırıcı zamaşımı zilyetliği nedeniyle davalı Niyazi Damar adına tespit ve 21.08.2007 tarihinde tescil edilmiştir.

2. Davacı Cemalettin Damar; dava konusu 235 ada 15 parsel sayılı taşınmazın güneyindeki 270,00 metrekarelik bölümün davalı ile müştereken kendisine ait olduğu halde kadastro çalışmaları sonucunda taşınmazın tümüyle davalı adına tespit ve tescil edildiğini ileri sürerek 270,00 metrekarelik bölümün taşınmazdan ifrazıyla eşit paylarla davalı ile kendisi adına tesciline karar verilmesini istemiş, davalı Niyazi Damar ise cevap dilekçesiyle davayı kabul ettiğini beyan etmiştir. Mahkemece mahallinde yapılan keşif sonucu teknik bilirkişiden aldırılan hükme esas 18.07.2018 havale tarihli ek bilirkişi raporundan, dava konusu taşınmazın (A) harfi ile gösterilen bölümünün tarafların müştereken zilyet ettiği bölüm olduğu anlaşılmıştır.

Davacının istemi, dava konusu 235 ada 15 parsel sayılı taşınmazın hükme esas alınan teknik bilirkişi raporunda (A) harfi ile gösterilen bölümünün yarı payına ilişkin olduğu ve Mahkeme gerekçesinde bu husus kabul edildiği halde hüküm yerinde nizalı bölümün tümüyle davacı adına tesciline karar verilmek suretiyle kısa karar ile gerekçeli karar arasında çelişki oluşturulmuştur. Bu durum, 6100 sayılı HMK'nın 298/2 nci maddesine aykırı olduğu gibi, 10.04.1992 tarih ve 1991/7 Esas ve 1992/4 Karar sayılı İtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu Kararında da benimsendiği üzere bozma nedenidir. Hal böyle olunca; açıklanan nedenle Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün HMK'nın 363 üncü maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin bu yönüyle kabulüne karar vermek gerekmiştir.

Öte yandan, dava konusu taşınmaza ait kadastro tespit tutanağı 20.07.2007 ilâ 20.08.2007 tarihleri arasında askıya çıkarılmış, 30 günlük askı ilan süresi 21.08.2007 tarihinde dolmuş ve taşınmaz tapuya 17.09.2007 tarihinde tescil edilmiştir. Kadastro öncesi sebebe dayalı tapu iptali ve tescil istemine ilişkin eldeki davada, dava konusu taşınmazın kadastro tespitinin kesinleştiği 21.08.2007 tarihinden davanın açıldığı 13.09.2017 tarihine kadar 10 yıllık hak düşürücü sürenin geçtiği anlaşıldığına göre, davanın bu sebeple reddine karar verilmesi gerekmektedir. Ne var ki, davalı cevap dilekçesiyle davayı kabul ettiğini beyan etmiştir. Her ne kadar somut olayda hak düşürücü süre geçmiş ise de davayı kabulün davalının

üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği bir dava olması ve kamu düzenine aykırı bir sonuç doğurmaması şartıyla davacının ileri sürdüğü hakkının gerçekte var olup olmadığından bağımsız olarak davaya son veren ve kesin hükmün sonuçlarını doğuran bir taraf işlemi olması nedeniyle Mahkemece kabul beyanına üstünlük tanınmış olmasında bir isabetsizlik bulunmamaktadır. Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün HMK'nın 363 üncü maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin bu yönüyle reddine karar vermek gerekmiştir.

VI. KARAR

Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün HMK'nın 363 üncü maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin kısmen kabulüne, Reşadiye Asliye Hukuk Mahkemesinin, 13.11.2018 tarihli ve 2017/369 Esas, 2018/222 Karar sayılı kararının sonuca etkili olmamak ve hükmün hukuki sonuçları saklı kalmak üzere yukarıda açıklanan yönden kanun yararına **BOZULMASINA**, gereği yapılmak ve Resmi Gazete'de yayımlanmak üzere bozma kararının bir örneği ile dosyanın Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne **GÖNDERİLMESİNE**,

08.05.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2024/247
Karar No : 2024/1649

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Samsun 3. Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 04.10.2022
SAYISI : 2019/131 E., 2022/571 K.
DAVACI : Alpaks İnşaat Turizm Özel Eğitim Hizmetleri İletişim San. Dış
Tic. Ltd. Şti. vekili Avukat Ayşe Mine Durmaz
DAVALI : Nurşen Özel vekili avukat Tolga Akil
DAVA TARİHİ : 02.08.2018

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen itirazın iptali davasında davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; davalının, müvekkili Alpaks İnşaat Turizm Özel Eğitim Hizmetleri İletişim Paz. San. Dış Tic. Ltd. Şti. yetkilisi Hasbi Demirci'ye evinin tamirat ve tadilat işlerini yerine getirmek için vekaletname verdiğini, bu vekaletnameye dayanarak müvekkili şirket yetkilisinin davalının Baruthane Mahallesi, Dügün Çiçeği Sokak, 370 Ada, 1 Parsel, İlkadım / Samsun adresinde bulunan evinin tamirat ve tadilat işlemlerini yaptığını ve bu işlemlerin masraflarını bizzat kendisinin karşıladığını, yapılan tüm masraflar için fatura düzenlendiğini ve usulüne uygun olarak da faturanın davalıya iletildiğini, davalıya yapılan uyarılara rağmen borcun ödenmediğini, davalı hakkında Samsun 9. İcra Müdürlüğü'nün 2018/48072 E. sayılı dosyası ile ilamsız takip yolu ile takip yapıldığını, davalının icra takibine yapmış olduğu itiraz üzerine takibin durduğunu belirterek, davalının icra takibine yapmış olduğu itirazının iptali ile davalının asıl alacağın % 20'sinden aşağı olmamak üzere icra inkar tazminatına mahkum edilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı; cevap dilekçesi vermemiş, ancak 18.12.2018 tarihli duruşmada "davanın reddine karar verilsin, ben ev hanımıyım." şeklinde beyanda bulunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

1. Samsun Asliye Ticaret Mahkemesinin 18.12.2018 tarihli ve 2018/544 E., 2018/904 K. sayılı ilamıyla; davalının dava açıldığı tarihte tacir ve esnaf olmadığı, eldeki davanın da Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen mutlak ticari davalardan bulunmadığı gerekçesiyle dava dilekçesinin dava şartı yokluğundan usulden reddine, Mahkemenin görevsizliğine, davaya bakmakta görevli Mahkemenin Samsun Nöbetçi Asliye Hukuk Mahkemesi olduğuna karar verilmiştir.

2. Dosyanın gönderildiği Samsun 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 04.10.2022 tarihli ve 2019/131 E., 2022/571 K. sayılı ilamıyla; somut olayda davalının davacı şirket temsilcisi Hasbi Demirci ile davalı Nurşel Özel arasında Ankara 6. Noterliğinin 13.10.1992 tarihli ve 41936 yevmiye nolu vekâletnamesi ile vekâlet ilişkisi kurulduğu, söz konusu vekâletname kapsamında davalının Baruthane Mah., Düğünççeği Sok., No:39, İlkadım/Samsun adresinde bulunan gayrimenkulünün satışı ve satış bedellerinin alınması da dahil üzerinde irtifak kurulması vb. her türlü tasarruf yetkisi ile birlikte gayrimenkulün bir kısmı veya tamamı üzerinde gereken her türlü tamirat ve tadilatların yapılması yönünde davacı temsilcisine yetki verildiği, davacı temsilcisi tarafından vekâletnameye istinaden Samsun 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2006/51 D.İş sayılı dosyasında aldırılan bilirkişi raporundaki tespitler doğrultusunda davalının gayrimenkulünde tamirat ve tadilat işlerini yaptığı, yapılan iş kapsamında davacı temsilcisi tarafından davalı adına 28.08.2008 tarih ve 48401 no.lu faturanın düzenlendiği, Mahkemece dinlenen ve itibar edilen tanık beyanlarına göre dava konusu alacağa teşkil eden tamirat ve tadilat işleri dışında ayrıca davacı temsilcisi tarafından davalının gayrimenkulünün kanalizasyon borusunun da yenilendiği, dosyaya aldırılan hüküm ve denetime elverişli bilirkişi raporlarına göre davacı temsilcisinin davalının gayrimenkulünde tamirat, tadilat ve kanalizasyon borusunun yenilenmesi kapsamında yapmış olduğu işler nedeniyle davalıdan 4.238,69 TL alacaklı olduğunun tespit edildiği, davacı tarafından düzenlenen faturanın davalıya tebliğ ve teslim edildiğine ilişkin dosyada delil bulunmadığı, ancak davacının vekâletname kapsamında davalının gayrimenkulündeki tamirat, tadilat yaptığını ve kanalizasyon borusunun da yenilendiğini tanık anlatımlarıyla ispat ettiği, davalının icra takibinden önce temerrüde düşürüldüğüne ilişkin dosyada yazılı bir belge bulunmadığı ve değişik iş tespitinin yapıldığı tarih itibarıyla asıl alacak olarak 4.238,69 TL'nin tespit edildiği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, Samsun 9. İcra Müdürlüğünün 2018/48072 E. sayılı dosyasında yapılan itirazın 4.238,69 TL asıl alacak yönünden iptali ile takibin bu miktar üzerinden devamına, kabul edilen asıl alacağın %20'si oranında icra inkar tazminatının davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar verilmiş; karar süresinde davacı vekili ve davalı vekili tarafından istinaf edilmiştir.

3. Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesinin 05.01.2023 tarihli ve 2023/62 E., 2023/29 K. sayılı ilamıyla; hüküm tarihine göre istinafa konu edilen miktar itibarı ile kesin olan karara ilişkin istinaf başvurusunda bulunan davacı vekilinin ve davalı vekilinin istinaf dilekçelerinin ayrı ayrı reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığınca; Mahkemece davalının ödeme emrine itirazında yetki itirazında da bulunduğu dikkate alınıp öncelikle bu itirazın değerlendirilmesi, şayet itiraz usule uygun değil ya da haksız bir itirazsa işin esasına girilmesi, esas incelenirken de dava dilekçesinde davacı şirket yetkilisinin davalıdan aldığı vekaletnameye istinaden davalının evinin tadilatını davacı şirkete yaptırıp bedelini bizzat ödediği belirtildiğine göre somut davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde iddianın genişletilmesi yasağına aykırı şekilde dilekçeler aşamasında tanık deliline dayanmamış olan davacının sonradan sunduğu dilekçeyle bildirdiği tanıkların beyanlarına itibar edilerek karar verilmiş olması ve ayrıca adli yardıma ilişkin anılan madde dikkate alınıp sermaye şirketlerinin adli yardımdan yararlanmayacaklarının gözetilmemesi de usul ve yasağa aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, davacının davalının evinde yaptığı tadilat bedellerinin kendisine ödenmemesi nedeniyle başlatılan takibe itirazın iptali istemine ilişkin olup, kanun yararına temyiz aşamasında ise uyuşmazlık, ödeme emrine itirazda ileri sürülen yetki itirazının değerlendirilip değerlendirilmeyeceği, davacının süresinde dayanmadığı tanık deliline dayanarak davanın kabulüne karar verilip verilmeyeceği ve davacı şirketin adli yardımdan yararlanıp yararlanmayacağı noktasında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca İlk Derece Mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek, Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) "*Dava dilekçesinin içeriği*" başlıklı 119 uncu maddesi.

4. 6100 sayılı Kanun'un "*Sonradan delil gösterilmesi*" başlıklı 145 inci maddesi.

5. 6100 sayılı Kanun'un "*Dava şartlarının incelenmesi*" başlıklı 115 inci maddesi.

6. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "*Yetki ve itirazları*" başlıklı 50 nci maddesi.

7. 6100 sayılı Kanun'un "*Adli yardımdan yararlanacak kişiler*" başlıklı 334 üncü maddesi.

8. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 16.11.2016 tarihli ve 2014/2-1226 E., 2016/1057 K. sayılı ilamı.

9.Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 09.05.2022 tarihli ve 2022/2971 E., 2022/4300 K. sayılı ilamı.

10. Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 19.12.2022 tarihli ve 2022/6179 E., 2022/9565 K. sayılı ilamı.

3. Değerlendirme

A. Adalet Bakanlığının ödeme emrine yetki itirazının incelenmemesi yönünde kanun yararına temyiz itirazının incelenmesinde;

1. İtirazın iptali davasında usulüne uygun olarak başlatılmış ve itirazla durmuş bir takibin varlığı dava şartı olup, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 115 inci maddesi uyarınca dava şartının varlığı yargılamanın her aşamasında Mahkemece re'sen gözetilmelidir.

2. İtirazın iptali davasını gören mahkemenin, icra takibinin yapıldığı icra dairesinin yetkisine yönelik itirazı öncelikle incelemesi gerekir. Mahkemenin yetkisine yönelik bir itirazın var olup olmaması, bu sonuca etkili değildir. Eş söyleyişle, itirazın iptali davasında, mahkemenin yetkisine itiraz edilmiş olsun veya olmasın, Mahkeme öncelikle, icra dairesinin yetkisine yönelik itirazı inceleyerek kesin olarak sonuçlandırmalıdır (HGK'nın 28.03.2001 gün ve 2001/19-267 E. 2001/311 K.; 20.03.2002 gün ve 2002/13-241 E.,2002/208 K.).

3.Kaldı ki, itirazın iptali davasını görme yetkisi, takibin yapıldığı yer Mahkemesine aittir. O nedenle, Mahkemenin, icra dairesinin yetkisine yönelik itirazı incelemesi doğaldır. Bu yetki itirazının incelenmesi sonucunda, Mahkeme, kendisinin yetkili olup olmadığını da belirlemiş olacaktır. (Üstündağ, S: İcra Hukukunun Esasları, İstanbul 1995, 6. Bastı, s. 101-102)(Yargıtay Hukuk Genel Kurulu' nun 27.11.2013 gün ve 2013/13-372 E., 2013/1606 K. sayılı kararı).

4. İlamsız bir takipte yetkili icra dairesi de İcra İflas Kanunu'nun 50 nci maddesinin yollaması ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) genel hükümlerine göre belirlenecektir. 6100 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesine göre genel yetkili icra dairesi, davalı gerçek veya tüzel kişinin takibin yapıldığı tarihteki yerleşim yeri icra dairesidir. Aynı yasanın "*sözleşmelerden doğan davalarda yetki*" başlıklı 10 uncu maddesinde; sözleşmeden doğan davaların sözleşmenin ifa edileceği yer Mahkemesinde de açılacağı hüküm altına alınmış olup, bu sebeple sözleşmeden doğan para borcunun tahsili için başlatılan takipte, sözleşmenin ifa edileceği yer icra dairesi de yetkili kılınmıştır. Takibin konusu sözleşmeden kaynaklı para borcu olduğunda, davanın açıldığı tarihte yürürlükte bulunan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 89 uncu maddesine göre, aksi kararlaştırılmadıkça para borçları alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde ifa edilecektir.

5. Yetki itirazının incelenmesi neticesi Mahkeme yetkili olduğuna karar verirse borçlunun icra dairesine yapmış olduğu yetki itirazının reddine karar verilecektir. Mahkeme yapmış olduğu inceleme neticesi takip yapılan icra dairesinin yetkili olmadığına kanaat getirir ise "*Yetkili icra dairesinde yapılmış geçerli bir takip olmadıktan davanın reddine*" karar verecektir. (06.10.2004 tarih E:2004/19-410 K:2004/471 karar sayılı Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararı)

6. Dava dosyasının incelenmesinde; davalının Samsun 9. İcra Müdürlüğü'nün 2018/48072 E. sayılı takip dosyasında ödeme emrine süresinde itirazında açıkça yetkiye itiraz ettiği anlaşılacakla açılan itirazın iptali davasında Mahkemece, öncelikle davalının usulüne uygun yetki itirazında bulunup bulunmadığı gözetilerek yetki itirazının usule uygun olduğu anlaşılması halinde itirazında belirttiği icra dairesinin

yetkisinin araştırılması ve şayet icra dairesinin yetkisine ilişkin itiraz yerinde değil ise esasa ilişkin itirazın incelenmesine geçilerek hüküm kurulması gerekirken yazılı olduğu biçimde yetki itirazı yönünden değerlendirilme yapılmaksızın hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde Mahkemece, itirazın iptali davasında öncelikle yetki itirazı yönünden değerlendirilme yapıp karar verilmesi gerektiği anlaşıldığından Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekmektedir.

B. Adalet Bakanlığının dilekçelerin teatisi aşamasında dayanılmayan tanık deliline göre karar verilip verilmeyeceğine yönelik kanun yararına temyiz itirazının incelenmesinde;

1. 6100 sayılı Kanun'un "*Dava Dilekçesinin İçeriği*" başlıklı 119/1-e-f maddesine göre; davacı, dava dilekçesinde, iddiasının dayanağı olan bütün vakıaların sıra numarası altında açık özetlerini ve iddia edilen her bir vakıanın hangi delillerle ispat edileceğini açıkça göstermek zorundadır.

2. Maddenin gerekçesinde bu gerekliliğin, 6100 sayılı Kanun'da bir yenilik olarak düzenlendiği ifade edilmiştir. Davacının genel ifadelerle delillerini belirtmesi yeterli sayılmayıp hangi delillere dayandığı dilekçeden anlaşılmalıdır. Delillerin bildirilmesine ilişkin bu düzenleme, somutlaştırma yükünün de bir gereğidir. (Pekcanitez, H.\ Atalay O.\ Özkes M.: Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 3. Bası, Ankara 2015, s. 277).

3. 6100 sayılı Kanun'un "*Belgelerin Birlikte Verilmesi*" başlıklı 121 inci maddesinin birinci fıkrasına göre; dava dilekçesinde gösterilen ve davacının elinde bulunan belgelerin asıllarıyla birlikte harç ve vergiye tabi olmaksızın davalı sayısından bir fazla düzenlenmiş örneklerinin veya sadece örneklerinin dilekçeye eklenerek, Mahkemeye verilmesi ve başka yerlerden getirilecek belge ve dosyalar için de bunların bulunabilmesini sağlayıcı açıklamanın dilekçede yer alması zorunludur (Pekcanitez, H.\ Atalay O.\ Özkes M., s. 306).

4. 6100 sayılı Kanun'un "*Ön İnceleme Duruşması*" başlıklı 140 ıncı maddesinin beşinci fıkrasına göre; ön inceleme duruşmasında, taraflara dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri Mahkemeye sunmaları veya başka yerden getirilecek belgelerin getirilebilmesi amacıyla gereken açıklamayı yapmaları için iki haftalık kesin süre verilir. Bu hususların verilen kesin süre içinde tam olarak yerine getirilmemesi hâlinde, o delile dayanmaktan vazgeçilmiş sayılmasına karar verilir. Aynı Kanun'un 119 uncu ve 121 inci maddelerinde delillerin gösterilmesinden bahsedilmesine rağmen, 137 nci ve 140 ncı maddelerinde delillerin sunulmasından ve toplanmasından bahsedilmektedir. Burada vurgulanması gereken husus özellikle 140 ıncı maddede; "*dilekçelerinde gösterdikleri*" ibaresinin kullanılmış olmasıdır.

5. 6100 sayılı Kanun'un 140 ıncı maddesinin gerekçesinde belirtildiği üzere taraflar, delil olarak dayandıkları belgeleri dilekçelerine ekleyerek vermek ya da başka yerden getirilecekse, bunu belirtmek zorundadırlar. Şayet taraflar, bu konuda yapmaları gereken işlemleri eksik bırakmışlarsa, tahkikata başlamadan önce, taraflara son kez kısa bir süre verilerek bu eksiklikleri tamamlamaları düşünülmüştür. Taraflar bu şanslarını da doğru kullanamazlarsa, artık tahkikat mevcut delillerle yürütülecek ve tarafların o delile dayanmaktan vazgeçtikleri kabul edilecektir.

6. Dilekçelerin teatisi aşamaları bu şekilde net sürelerle bağlı olarak düzenlendikten sonra yasa

koyucu, delil bildirmenin süreye bağlı olduğunu tekrar vurgulayan 145 inci maddeye yer vermiştir. 6100 sayılı Kanun'un "Sonradan Delil Gösterilmesi" başlıklı 145 inci maddesinin birinci fıkrasına göre; taraflar, Kanunda belirtilen süreden sonra delil gösteremezler. Ancak bir delilin sonradan ileri sürülmesi yargılamayı geciktirme amacı taşımıyorsa veya süresinde ileri sürülmemesi ilgili tarafın kusurundan kaynaklanmıyorsa, Mahkeme o delilin sonradan gösterilmesine izin verebilir.

7. 6100 sayılı Kanun'un 145 inci maddesinin birinci cümlesinde de; tarafların, Kanunda belirtilen süreden sonra delil gösteremeyecekleri açıkça belirtilmiştir. 145 inci maddenin ikinci cümlesinde; birinci cümledeki tarafların Kanunda belirtilen süreden sonra delil gösteremeyeceklerine ilişkin olarak getirilen istisnanın dava ve cevap dilekçelerinde hiç delil belirtmeyen, ön inceleme aşamasında da delillerini sunmayan veya toplanması için gerekli işlemleri yapmayan tarafların tahkikat aşamasında delil bildirme haklarının olduğu şeklinde anlaşılması mümkün değildir. 145 inci maddenin gerekçesinde, "uygulamada, davaların uzamasının temel sebeplerinden birinin de gereksiz yere yeni delil sunulması ve bu konuda taraflara verilen sürelerle uyulmaması olduğunun bilindiği, maddenin ilk fıkrasıyla, Kanunda belirtilen sürelerden sonra, davada yeni delil sunulmasının yasak olduğunun kural olarak benimsendiği, fakat iki istisnanın kabul edildiği, bunun için; yeni delil sunulması talebinin yargılamayı geciktirme amacı taşımaması veya delilin süresinde sunulmamasının ilgili tarafın kusuru dışında bir sebebe dayanması halinde, hâkimin gerekçesini de belirtmek şartıyla, yeni delil sunulmasına izin verebileceği, bu şekilde delil sunma kuralına istisna getirilmesinin hukuki dinlenme hakkının tabii bir sonucu olduğu" belirtilmiştir.

8. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde; 6100 sayılı Kanun'un sistematigi içinde; tahkikat aşamasına geçilmezden evvel tarafların uyumsuzlukların çözümü için ileri sürdükleri delillerin daha işin başında belirlenerek tahkikatın etkin bir şekilde yapılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Yargılamanın etkin ve makul bir süre içinde bitirilmesi için delil gösterilmesi dilekçelerin teatisi (dava, cevap, cevaba cevap ve ikinci cevap) aşamasına hasredilmiştir. Buna göre, dilekçelerin teatisi aşamasında herhangi bir delil bildirmeyen davacı veya davalıya ön inceleme duruşmasında delillerini bildirmesi için yeni bir süre verilmesine imkân bulunmamaktadır (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 16.11.2016 tarihli ve 2014/2-1226 E., 2016/1057 K. sayılı ilamı).

9. Dava dosyasının incelenmesinde; davacı vekilinin dava dilekçesinde tanık deliline dayanmadığı, Mahkemece 28.05.2019 tarihli duruşmasında 6100 sayılı Kanun'un 140 inci maddesinin beşinci fıkrasına dayalı tanık bildiren tarafın, tanık dinletmek istediği vakıayı ve dinlenilmesi istenen tanıkların adı ve soyadı ile tebliğ elverişli adreslerini içeren muhatap sayısından bir suret fazla dilekçe ile bildirmesi için 2 haftalık kesin süre verildiği ve bu süre içinde davacı vekilinin tanık isim ve adreslerini bildirdiği ve bildirilen tanıkların beyanları hükme esas alınarak davanın kısmen kabulüne karar verildiği anlaşılmaktadır.

10. Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeler dikkate alındığında, dava dilekçesinde tanık deliline dayanmayan, sonradan delil gösterilebilmesi için 6100 sayılı Kanun'un 145 inci maddesinde belirtilen istisnai hallerin mevcudiyetini de ileri sürmeyen davacı vekilinin ön inceleme aşamasından sonra bildirdiği tanıkların dinlenmesi mümkün değildir.

11. O halde Mahkemece; davacı vekilince süresinde ileri sürülmemiş ve bildirilmeyen tanık beyanları hükme esas alınarak davanın kısmen kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup,

Adalet Bakanlığının bu yöne iliŖen kanun yararının temyiz talebinin kabulü gerekmiŖtir.

C. Adalet Bakanlığının adli yardıma iliŖkin kanun yararına temyiz itirazının incelenmesinde;

1. Adli yardımdan yararlanacak kiŖiler 6100 sayılı Kanun'un 334 üncü maddesinde sayılmıŖtır. Anılan maddenin birinci bendine göre ancak gerçek kiŖiler, ikinci bendine göre de ancak kamuya yararlı dernek ve vakıflar adli yardımdan yararlanabilir. Kamuya yararlı dernek ve vakıflar dıŖındaki tüzel kiŖilerin adli yardımdan yararlanmaları mümkün değildir.

2. O halde Mahkemece; adli yardım talebinde bulunan davacının, ticaret Ŗirketi olup adli yardımdan yararlanması mümkün bulunmadığından adli yardım talebinin reddine karar verilmesi gerekirken kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, Adalet Bakanlığının bu yöne iliŖen kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekmiŖtir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz istemlerinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

13.05.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2024/1085

Karar No : 2024/1864

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Kızıltepe 1. Asliye Hukuk Mahkemesi

TARİHİ : 13.04.2022

SAYISI : 2021/1069 E., 2022/495 K.

DAVACI : Abdurrahman Yılmaz vekili Avukat Faruk Yılmaz

DAVALI : Dicle Elektrik Perakende Satış A.Ş.

DAVA TARİHİ : 13.10.2021

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen alacak davasında davanın kabulüne karar verilmiştir

Mahkemece kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; davacının davalı ile abonelik ilişkisi olmadığını, davacı aleyhine tarlasında tarım yaptığı gerekçesiyle borç tahakkuk ettirildiğini, davacıya ait su kuyusu ya da davacının kaçak elektrik kullanımı olmadığını ileri sürerek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere davacının, haksız olarak DEPSAŞ tarafından el konulan destekleme ödemeleri için şimdilik 1.000,00 TL destekleme ödemesinin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı; cevap dilekçesi sunmamıştır.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

Mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının kendi adına perakende sözleşmesi olmadan civardaki sulama tesislerinden sulama yaptığının belirtildiği, abonelik sözleşmesi bulunmadığı belirtildiğinden uyumsuzluğun kaçak elektrik kullanımına ilişkin olduğu, abonesiz ve sayaçsız enerji kullanılması durumunda davalının kaçak usulsüz elektrik tespit tutanağı düzenlemek suretiyle kaçak elektrik kullanımı bulunduğu hususunu ispatlayabileceği, davacının borcunun bulunduğunu ispat yükünün davalıda olduğu, davalı tarafından kaçak tespit tutanağı düzenlenmediği, bu hali ile kaçak elektrik kullanımına konu taşınmazın tespitinin mümkün olmadığı, ayrıca yapılacak keşif ve alınacak bilirkişi raporunun dosyaya katkı sağlamayacağı gözetilerek makul yargılama ilkesi ve usul ekonomisi

ilkesi gereğince keşif yapılmaksızın destekleme kesintileri yönünden davanın kabulü gerektiği gerekçesiyle, davalı şirket tarafından davacının doğrudan gelir destekleme hesabından mahsup edilen 2.527,85 TL'nin 17.04.2020 tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte davalı şirketten alınarak davacıya ödenmesine kesin olarak karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

Mahkeme kararının kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığının 05.03.2024 tarihli yazısında; dosyanın incelenmesinde, dava dilekçesini, ıslah dilekçesini ve ön inceleme duruşma gününü bildiren tebligatların dava dışı "[25949-90805-09880] Uets Hesap Sahibi: Burak İnşaat Nakliye Madencilik Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi" hesabına e-tebliğ çıkarılarak e-tebliğ edildiği, davalı vekilinin 13.04.2022 tarihli celseye katılmadığı, davalı vekilinin kanun yararına temyiz dilekçesinde davalı Şirketin UETS hesabının [25959-40784-40355] olduğunu ve davayı haricen öğrendiklerini beyan ettiği, mahkemece, davalı tarafa yapılan tebligatların geçerliliği kontrol edilip, yargılama ile ilgili bilgi sahibi olunması ile açıklama ve ispat hakkı tanımadan hukuki dinlenilme hakkını ihlal edecek şekilde karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, davacının destekleme hesabından çekilen paranın sebepsiz zenginleşme nedeniyle iadesi istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun yargılamaya hakim olan ilkeler ile ilgili Birinci Kısım İkinci Bölümünde yer alan, "Hukuki dinlenilme hakkı" başlıklı 27 nci maddesi,

2. Elektronik Tebligat Yönetmeliğinin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi.

3. Değerlendirme

1. Dosyadaki bilgi ve belgelerden; dava dilekçesi, ıslah dilekçesi ve ön inceleme duruşma gününü bildiren tebligatların dava dışı "[25949-90805-09880] Uets Hesap Sahibi: Burak İnşaat Nakliye Madencilik Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi" hesabına e-tebliğ çıkarılarak e-tebliğ edildiği, davalı vekilinin 13.04.2022 tarihli celseye katılmadığı, davalı vekilinin kanun yararına temyiz dilekçesinde davalı Şirketin UETS hesabının [25959-40784-40355] olduğunu ve davayı haricen öğrendiklerini beyan ettiği anlaşılmaktadır.

O halde mahkemece, davalı tarafa yapılan tebligatların geçerliliği kontrol edilip, yargılama ile ilgili bilgi sahibi olunması ile açıklama ve ispat hakkı tanımadan hukuki dinlenilme hakkını ihlal edecek şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan, Adalet Bakanlığının yerinde görülen temyiz talebinin kabulüne karar vermek gerekmektedir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Kararın bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

06.06.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI**

Esas No : 2023/147
Karar No : 2023/8049

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 10.05.2022
EK KARAR TARİHİ : 2021/315 - 2022/190
DAVACI : Sompo Sigorta A.Ş. vekili Avukat Özge Şahin Güleçlier
DAVALI : Özlem Altındağ vekili Avukat Yaşar Sağlam
DAVA TARİHİ : 03.08.2021
HÜKÜM/KARAR : Kısmen Kabul
KANUN YARARINA
TEMYİZ EDEN : Adalet Bakanlığı

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasından dolayı yapılan yargılama sonunda mahkemece itirazın iptaline, icra inkar tazminatı talebinin reddine karar verilmiştir.

Kesin olarak verilen İlk Derece Mahkemesi kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacı şirkete sigortalı dava dışı Saltur Tur. İnş. İhr. İth. İma. San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne ait Kavaklıdere Mah. Atatürk Bulv. No:177/26 Çankaya/ANKARA adresindeki iş yerinde 20.01.2021 tarihinde davalının taşınmazının giderinin tıkanması sonucu meydana gelen taşkın nedeniyle maddi hasar oluştuğunu, davacı şirketin, dava dışı sigortalıya olay neticesinde ortaya çıkan hasarı ödediğini, poliçe genel şartları gereğince davalı tarafa zararı ödemesi için bildirim gönderildiğini ancak yapılan ihtara rağmen davalının borcu ödemediğini, iş bu sebeple davalı aleyhine Ankara 4. İcra Müdürlüğü'nün 2021/7060 sayılı dosyası ile icra takibi başlatıldığını, davalı tarafın ödeme emrine itirazı üzerine takibin durduğunu belirterek, itirazın iptaline, takibin devamına ve % 20 den aşağı olmamak üzere icra inkar tazminatına hükmolunmasını talep ve dava etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davaya bakmaya Sulh Hukuk Mahkemelerinin görevli olduğunu belirterek görev itirazında bulunmuş, Saltur şirketinin taşınmazda kiracı olarak oturduğunu, olaya

bakıldığında binanın ortak gider borusu değil, şahsi kullanıma özgürlenmiş bölümde bulunan giderin tıkanmasının sebep olduğunun görüldüğünü, bu durumda kiracının sorumluluğunun gündeme geldiğini, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu (TBK) 52 inci maddesi gereğince kiracı Saltur Turizm İnşaat İhracat İthalat İmalat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin zararın doğmasına, artmasına ve ağırlaşmasına neden olduğunu belirterek, haksız davanın reddini talep etmiştir.

III. MAHKEME KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davanın kısmen kabulüne, davalının Ankara 4. İcra Dairesinin 2021/7060 Esas sayılı dosyasına yapmış olduğu itirazın iptaline, takibin 1.493,87 TL asıl alacak, 43,47 TL işlemiş faiz ile asıl alacağı takip tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte devamına, icra inkar tazminatının koşulları oluşmadığından reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 19 uncu maddesinde her kat malikinin anagayrimenkule ve diğer bağımsız bölümlere, kusuru ile verdiği zarardan dolayı diğer kat maliklerine karşı sorumlu olduğunun, aynı Kanununun Ek 1 inci maddesinde kat mülkiyetinden kaynaklanan her türlü anlaşmazlığın sulh hukuk mahkemelerinde çözümleneceğinin düzenlendiği, davaya konu binada, kat mülkiyetinin tesis edilip edilmediği yönünde tapu kayıtları getirilip, kat mülkiyetinin tesis edilmiş olması halinde somut uyuşmazlığın çözümünde sulh hukuk mahkemelerinin görevli olup olmayacağı değerlendirilmeden işin esasına girilerek karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı bulunduğu belirtilerek kararın kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Dava, itirazın iptali istemine ilişkin olup somut olayda uyuşmazlık eldeki davada görevli mahkemenin tespitine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesi, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu.

3. Değerlendirme

Dava, işyeri sigorta poliçesi gereği sigortalısına ödeme yapan davacının ödediği bedelin, zarardan sorumlu olduğu iddia olunan davalıdan rücu tahsil için başlatılan icra takibine vaki itirazın iptali tazminat istemine ilişkindir.

Davacı sigorta şirketi, bu davayı sigortalısının halefi olarak açtığına göre, görevli mahkemenin tayininde sigortalı ile davalı arasındaki ilişkinin hukuki mahiyeti nazara alınır. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu'nun 22.03.1944 tarihli 37 Esas ve 9 Karar sayılı ilamında bu husus "sigortacının sorumlu kişi aleyhine açacağı dava, sigorta poliçesinden doğan bir dava değildir. Bu nedenle, halefiyet davası bir ticari dava sayılamaz. Bu dava, aynen sigortalı kimsenin sorumlu kişiye karşı açmış olduğu bir dava gibidir. Sigortalının muhtelif mahkemelerde dava açma hakkı varsa aynı hak, sigortacının halefiyet hakkına dayanan rücu davası için de söz konusudur" şeklinde vurgulanmaktadır.

Öte yandan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) "*Halefiyet*" başlığı altındaki 1472 nci maddesinde; "*sigortacı, sigorta tazminatını ödediğinde, hukuken sigortalının yerine geçer. Sigortalının, gerçekleşen zarardan dolayı sorumlulara karşı dava hakkı varsa bu hak, tazmin ettiği bedel kadar, sigortacıya intikal eder*" hükmüne yer verilmiştir.

634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 19 uncu maddesinde her kat malikinin anagayrimenkule ve diğer bağımsız bölümlere, kusuru ile verdiği zarardan dolayı diğer kat maliklerine karşı sorumlu olduğu, aynı Kanunun Ek 1 inci maddesinde ise kat mülkiyetinden kaynaklanan her türlü anlaşmazlığın sulh hukuk mahkemelerinde çözümleneceği düzenlenmiştir.

Şu halde mahkemece, taraflara ait taşınmazların aynı yapı içinde bulunduğu dikkate alınıp bu yapıda kat mülkiyetinin tesis edilip edilmediği yönünde tapu kayıtları getirilerek, yapılacak incelemenin sonucuna göre kat mülkiyetinin tesis edilmiş olması halinde somut uyumsuzluğun çözümünde sulh hukuk mahkemeleri görevli olduğundan görevsizlik kararı verilmesi gerektiği değerlendirilmeden işin esasına girilerek karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur. Açıklanan nedenle kararın sonucuna etkili olmamak üzere kanun yararına bozulması gerekmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

15.06.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesinden:

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI**

Esas No : 2022/4683
Karar No : 2023/12393

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İstanbul 20. Asliye Ticaret Mahkemesi
TARİHİ : 11.06.2021
SAYISI : 2019/219 E., 2021/474 K.
DAVACI : Sompo Sigorta A.Ş. vekili Avukat İhsan Çakır
DAVALI : Türkiye Sigorta A.Ş. vekili Avukat Özlem Özding
DAVA TARİHİ : 11.09.2019
HÜKÜM/KARAR : Davanın Reddine
TEMYİZ EDEN : Adalet Bakanlığı

Taraflar arasında görülen itirazın iptali davasının yapılan yargılaması sonunda davanın reddine karar verilmiştir.

İlk derece mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı şirkete trafik sigortalı aracın dava dışı araçla karıştığı kaza sonucu davacı şirkete kasko sigortalı park halindeki aracın hasar gördüğünü, olay nedeniyle davacı şirketin 5.464,30 TL hasar tazminatı ödediğini, davalı aleyhine İstanbul 13. İcra Müdürlüğü'nün 2018/44679 sayılı takip dosyası ile takip yapıldığını, ancak davalının itiraz ettiğini, itirazın hukuki dayanaktan yoksun olduğunu belirterek itirazın iptali ile en az %20 oranında icra inkar tazminatına hükmedilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; kusur oranını kabul etmediklerini, sigortalı araç sürücüsünün kusurunun %50 olarak tespit edildiğini, 28.03.2019 tarihinde davacı şirkete 2.732,00 TL ödeme yaptıklarını, kusur oranına karşılık yapılan ödeme sonucu başka bir sorumluluklarının kalmadığını belirterek davanın reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile alınan kusur raporu doğrultusunda tarafların ayrı ayrı %50 oranda kusurlu oldukları, bu haliyle davacının davalı şirketten talep edeceği bakiye maddi zararının olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

Mahkemenin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığı temyiz dilekçesinde; birden fazla kişinin zararı tazminatla yükümlü olması durumunda zarar görene karşı müştereken ve müteselsilen sorumlu olduklarını, hasar gören davacı tarafça sigortalı aracın malikinin kusursuz olduğunu, davacının halefiyet gereği zararını kazaya karışan taraflardan isterse bir kısmından isterse sorumluların tamamından müteselsil sorumluluk gereği isteyebileceği göz ardı edilerek hüküm kurulmasının hukuka aykırı olduğunu belirterek kararın kanun yararına bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık; kasko sigorta poliçesinden kaynaklanan rücu tazminat istemi nedeniyle itirazın iptali istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesi uyarınca İlk Derece Mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde karar, kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz,

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) 1472 nci maddesi, Kasko Sigortası Genel Şartları, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 60 ve 61 inci maddeleri, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 88 inci maddesi.

3. Değerlendirme

Davacı vekili, davalı şirkete trafik sigortalı aracın dava dışı araçla karıştığı kaza sonucu, müvekkili sigorta şirketine kasko poliçesi ile sigortalı bulunan park halindeki aracın hasarlandığını belirterek sigortalısına ödemiş olduğu hasar bedelinin TTK hükümlerine göre kanuni halefiyet ilkesi uyarınca davalıdan rücu tahsilini temin amacı ile icra takibi başlatmış ve bu takibe yapılan itiraz üzerine eldeki dava açılmıştır.

Mahkemece bilirkişi raporu alınarak davacının zararı 5.464.41 TL olarak belirlenmiş ancak olayda davalı araç sürücüsü ve dava dışı araç sürücüsü %50 şer oranda kusurlu bulunmuş, davalı tarafça yapılan ödeme ile davalı yanın kusur oranı dikkate alındığında sonuç olarak davacı tarafın davalı şirketten talep edebileceği bakiye zarar kalmadığından davanın reddine karar verilmiştir.

Mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun (BK) 50, 51 inci maddeleri ve 142 vd. (6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 60, 61, 163 vd.) maddeleri gereğince haksız fiil sonucu zarara sebebiyet verenler zararın tamamından müteselsil sorumluluk esaslarına göre sorumludur. Öte yandan, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun (KTK) 88/1 maddesinde müteselsil sorumluluk ngrlmş olup BK'nın 146 ncı maddesi uyarınca da sorumluların iç ilişkide kusur oranına göre birbirlerine rücu haklarının mevcut bulunduğu açıktır.

Somut olayda, davalının davacıya (davanın halefiyete dayalı olarak açıldığı gözetildiğinde davacının sigortalısına) karşı sorumluluğu, yasadan (KTK ve BK) kaynaklanan müteselsil sorumluluk esasına dayalı olup zarara birden fazla kişinin kusuru ile sebep olması halinde bu kişilerin hepsi davacı karşısında müteselsilen sorumlu olmakla, davacının bu kişilerden birinden veya hepsinden zararının tümünü talep etme hakkı mevcuttur. Zarar sorumluları arasındaki kusur dağılımı ise üçüncü kişi konumundaki davacıyı (sigortalısını) etkilemeyecek olup zarar sorumluları arasındaki iç ilişki açısından önem arz edecektir.

Bu durumda mahkemece; davalı ve dava dışı araç sürücünün davacıya karşı meydana gelen zarardan mştoreken müteselsilen sorumlu olduğu gözetilerek, hasar bedelinden davalı ödemesi düşülerek kalan kısmın tamamı için davanın kabulü gerekirken hatalı değerlendirme ile davalının kusur oranı doğrultusunda davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemiş; hükmün kanun yararına bozulmasına karar verilmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak kaydı ile kararın kanun yararına **BOZULMASINA**,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

22.11.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI**

Esas No : 2023/6778
Karar No : 2023/13307

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İzmir 4. Tüketici Mahkemesi
TARİHİ : 27.06.2022
SAYISI : 2021/725 E., 2022/460 K.
DAVACI : Tulga Civelek vekili Avukat Sıtkı Gürler
DAVALI : Ray Sigorta A.Ş.
DAVA TARİHİ : 23.12.2021
HÜKÜM/KARAR : İtirazın Reddi/Onama
KANUN YARARINA
TEMYİZ EDEN : Adalet Bakanlığı

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen Tüketici Hakem Heyeti kararına itiraz davasında itirazın reddine karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekilinin İzmir 21. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2020/192 Esasına kayden açmış olduğu davanın karara bağlandığını, bu dava hakkında almış olduğu hukuksal destek için bedel ödediğini, bu bedelin kasko sigortacısından tahsili için davalı sigorta şirketi hakkında müvekkilince 3.672,00 TL alacak için Buca Tüketici Hakem Heyetine başvuru yapıldığını, fakat hakem heyeti tarafından yetkili makamın kendileri olmadığını belirterek hukuka aykırı ret kararı verdiğini belirterek işbu kararın iptalinin gerektiğini, hakem heyetince her ne kadar görev yönünden talep hakkında karar verilmemiş olsa da uyuşmazlığa bakmaya Tüketici Hakem Heyetinin görevli olduğunu belirterek Buca İlçe Tüketici Sorunları Hakem Heyetince verilen 13.12.2021 gün ve 049720210005068 sayılı kararın iptali ile uyuşmazlığın çözümü için dosyanın yeniden Tüketici Hakem Heyetine gönderilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı cevap dilekçesi sunmamıştır.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile hukuksal koruma sigortası; sigortalı aleyhine olmak üzere poliçede gösterilen araç veya sürücüye yöneltilen talepler ya da sigortalının haklarını korumak için sigorta ettirenin/sigortalının bizzat yapacağı giderleri teminat altına alan bir sigorta türü olup, bir sorumluluk sigortası olmadığından, sigortalıya ve onun sorumluluğunu üstlenen sigortacıya karşı yapılan taleplerde karşı tarafın yapacağı ya da katlanacağı masrafları karşılamadığı, Genel Şart maddesinde yer alan sorumluluk kavramına göre ise, sigortalıya motorlu araçtan kaynaklanan her türlü uyumsuzluk için değil sorumluluk kuralları dâhilinde aracın veya sürücünün sorumlu olduğu durum için teminat sağlanmış olduğu, diğer bir ifadeyle, hukuksal koruma sigortası ile yasal ve cezai sorumluluk kuralları çerçevesinde poliçede gösterilen motorlu araçla ve/veya sürücü ile bağlantılı olarak, borçlar hukukuna tabi sözleşmeler haricinde ve rizikonun gerçekleştiği anda sürücüye yüklenilecek herhangi bir kusurun bulunduğu hallerde teminat kapsamına alınan araca veya sürücüsüne karşı açılacak davalar için koruma sunulduğu, uyumsuzluk konusu olayda davacı tüketicinin, kaza sonucu aracında meydana gelen hasara bağlı olarak açtığı İzmir 21. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2020/192 Esas sayılı dosyasında hukuki yardım aldığından bahisle, kendi aracı için düzenlenen kasko sigortası kapsamında verilen hukuksal koruma sigortası dolayısıyla davalı sigorta kuruluşundan vekalet ücreti talep ettiği, ancak davalı sigorta kuruluşu tarafından Kasko Sigorta Poliçesi ile birlikte verilen Hukuksal Koruma Sigortası teminatı, davacının kendisine karşı yapılan talepler ya da haklarının savunulması için, borçlar hukukuna tabi sözleşmeler haricinde, kendisinin yapmak/katlanmak zorunda olduğu hukuki yardımları konu edindiğinden, kendisinin haklı olarak trafik sigorta poliçesi kapsamında talepte bulunabileceği değer kaybı zararının ve ikame araç bedelinin tazmini için aldığı hukuki yardımı karşılamaya ilişkin giderin hukuksal koruma sigortası kapsamında talep edilebilmesinin mümkün olmadığı gerekçesiyle itirazın reddine, Buca İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığı'nın 13.12.2021 tarih ve 049720210005068 sayılı kararının onanmasına kesin olarak karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığı kanun yararına temyiz dilekçesinde; Buca İlçe Tüketici Heyeti Tüketici Hakem Heyeti tarafından "şikayet konusunun Sigorta Tahkim Komisyonuna iletilmesi gerektiği anlaşıldığından bahisle talebin görev yönünden reddine dair karar verildiği gözetildiğinde, anılan Tüketici Hakem Heyeti kararının düzeltilerek onanmasına karar verilmesi gerekirken, verilen kararın gerekçesinde "*davalı sigorta kuruluşu tarafından Kasko Sigorta Poliçesi ile birlikte verilen Hukuksal Koruma Sigortası teminatı, davacının kendisine karşı yapılan talepler ya da haklarının savunulması için, borçlar hukukuna tabi sözleşmeler haricinde, kendisinin yapmak/katlanmak zorunda olduğu hukuki yardımları konu edindiğinden, kendisinin haklı olarak trafik sigorta poliçesi kapsamında talepte bulunabileceği değer kaybı zararının ve ikame araç bedelinin tazmini için aldığı hukuki yardımı karşılamaya ilişkin giderin hukuksal koruma sigortası kapsamında talep edilebilmesinin mümkün olmadığı*" kanaatine varıldığı belirtildikten sonra tüketici hakem heyeti kararının onanmasına karar verildiği böylece gerekçe ile hüküm

arasında ve dahi hükmün kendi arasında çelişki oluşturulması ve ayrıca duruşma açılmadan yapılan değerlendirmeye “hukuki dinlenilme hakkını” ihlal edecek şekilde hüküm kurulmuş olmasının da usul ve yasaya aykırı bulunduğunu, Hukuksal Koruma Sigortası Genel Şartlarının “Sigortanın Konusu” ve “Sigortanın Kapsamı” başlıklı A.1. ve A.2. maddelerinde; “A.1- Sigortanın Konusu :Bu sözleşme ile sigortacı; sigortalının taraf olduğu ve bu sözleşmeyle saptanan konular kapsamındaki sözleşmeler ya da mevzuattan doğan hak ve yükümlülükleriyle ilgisi olan hukuksal uyumsuzlukların, sulh yahut ilgili yargılamaya usulleri çerçevesinde giderilmesinde hukuksal çıkarlarının korunması için yapılması gereken gider ve diğer edimleri üstlenir. A.2- Sigortanın Kapsamı: Bu sözleşme ile sigortalıya poliçede gösterilecek olan aşağıdaki hallerden biri veya birkaçı ya da bütünü için hukuksal koruma sağlanabilir.” şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre 2.1 Motorlu Araca Bağlı Hukuksal Koruma, 2.2 Sürücü Hukuksal Koruması teminatları verilmiştir. 2.1.2 maddesinde ise ek sözleşme ile teminat kapsamına dahil edilebilecek hususlar ve 2.1.3 maddesi ile de Motorlu Araca Bağlı Hukuksal Korumanın dahil olmadığı hususlarının düzenlendiğini, özellikle davacının talep etmiş olduğu giderlerin teminat kapsamı dışında kalıp kalmadığının değerlendirilmesi bakımından sözkonusu A.1 ve A.2 hükmü ile Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 22. Hukuk Dairesi'nin 09.04.2021 tarihli ve 2018/1165 Esas, 2021/580 Karar sayılı kararı ile Yargıtay (Kapatılan) 17. Hukuk Dairesinin 23.12.2013 tarihli ve 2013/15331 Esas, 2013/18148 Karar sayılı emsal kararları değerlendirildiğinde, mahkemece her ne kadar davalı sigorta kuruluşu tarafından Kasko Sigorta Poliçesi ile birlikte verilen Hukuksal Koruma Sigortası teminatı, davacının kendisine karşı yapılan talepler ya da haklarının savunulması için, borçlar hukukuna tabi sözleşmeler haricinde, kendisinin yapmak/katlanmak zorunda olduğu hukuki yardımları konu edindiğinden, kendisinin haklı olarak trafik sigorta poliçesi kapsamında talepte bulunabileceği değer kaybı zararının ve ikame araç bedelinin tazmini için aldığı hukuki yardımı karşılamaya ilişkin giderin hukuksal koruma sigortası kapsamında talep edilebilmesinin mümkün olmadığı kanaatinde ise de, hukuksal koruma sigortası ile sigortalı bireyin 3. kişilere ya da 3. kişilerin sigortalıya karşı açtığı davalarda sigorta kapsamına giren durumlarda doğacak masrafların güvenceye alındığı bir sigorta türü olduğu ve hukuksal koruma klozu ile sigortalı ile sigortacı arasında yapılan sözleşme ile birlikte sigortalının taraf olduğu ve aralarındaki sözleşme kapsamında yapılan hukuksal harcamaların sigortacı tarafından üstlenildiği ve taraflar arasındaki mevcut genişletilmiş kasko poliçesi kapsamına hukuksal koruma teminat klozunun da dahil edildiği anlaşılmalı davacının talebinin kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçeyle şekilde davanın reddine karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı bulunduğunu belirterek kararın kanun yararına temyizden incelenerek bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, Tüketici Hakem Heyetine yapılan başvuru sonucu verilen görevsizlik kararına karşı yapılan itiraz sonucu mahkeme gerekçesinde davanın esastan incelenerek talebin sigorta teminatı dışında kaldığına yönelik değerlendirilme yapılması, ancak kurulan hükümde itirazın reddi ile Tüketici Hakem Heyeti kararının onanmasına yönelik kararın hüküm gerekçeli karar çelişkisi, kararın infazında tereddüt oluşturup oluşturmaması, taleple bağlılık ve hukuki dinlenilme hakkının ihlali niteliğinde olup olmadığı hususlarına ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1.6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2.Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3.6100 sayılı Kanun'un 26, 27, 297/2, 298/2 inci maddesi

3.Değerlendirme

6100 sayılı Kanun'un 297/2 maddesinde, *"Hükümün sonuç kısmında, gerekçeye ait herhangi bir söz tekrar edilmeksizin, taleplerden her biri hakkında verilen hükümle, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında; açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gereklidir."*, aynı Kanun'un 298/2 maddesinde ise *"Gerekçeli karar, tefhim edilen hüküm sonucuna aykırı olamaz."* düzenlemeleri bulunmaktadır.

Tasarruf ilkesinin bir görünümü olan taleple bağlılık ilkesi ise hâkimin, tarafların talep sonuçlarıyla bağlı olduğu, ondan fazlasına veya başka bir şeye karar veremeyeceği anlamına gelmektedir. Bu ilke 6100 sayılı Kanununun 26 ncı maddesinde; *"(1) Hâkim, tarafların talep sonuçlarıyla bağlıdır; ondan fazlasına veya başka bir şeye karar veremez. Duruma göre, talep sonucundan daha azına karar verebilir.*

(2) Hâkimin, tarafların talebiyle bağlı olmadığına ilişkin kanun hükümleri saklıdır." şeklinde düzenlenmiştir.

Taleple bağlılık ilkesi, tarafın talep etmediği husus hakkında mahkemenin karar veremeyeceği anlamını taşır. Buna göre hâkim, tarafların dilekçelerinde talep edilen hususları karşılar. Hâkimin, tarafların talep etmediği bir hususta karar vermesi mümkün değildir. Tarafın neyi talep edip etmediği ve hâkimin ne hakkında karar verip veremeyeceği dava dilekçesine bakılarak tespit edilir. Bu tespitün konusunu, istenilen hukuki sonuç oluşturur. Bu itibarla hâkimin karar verme sınırı dava dilekçesi ile belirlenmiş olur.

6100 sayılı Kanun'un 27 nci maddesinde yer bulan "Hukuki Dinlenilme Hakkı" gereğince davanın tarafları, müdahiller ve yargılamanın diğer ilgilileri, kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenilme hakkına sahip olup bu hakkın yargılama ile ilgili olarak bilgi sahibi olunmasını, açıklama ve ispat hakkını, mahkemenin, açıklamaları dikkate alarak değerlendirmesini ve kararların somut ve açık olarak gerekçelendirilmesini içermektedir.

Yukarıda açıklanan ilkeler ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davacı, İzmir 21. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2020/192 esasına kayden görülen davanın karara bağlandığını, bu dava ile ilgili almış olduğu hukuksal destek için masraf yaptığını, bu masrafın kasko sigortacısından tahsili için davalı sigorta şirketi hakkında 3.672,00 TL alacak için Buca Tüketici Hakem Heyetine başvuru yaptığını, Buca Tüketici Hakem Heyetince şikayet konusunun Sigorta Tahkim Komisyonuna iletilmesi gerektiği gerekçesiyle dolayısıyla görevli olmadığı gerekçesiyle reddedildiği anlaşılmaktadır.

Davacı vekili uyuşmazlığa bakmaya Tüketici Hakem Heyetinin görevli olduğunu belirterek Buca İlçe Tüketici Sorunları Hakem Heyetince verilen 13/12/2021 gün ve 049720210005068 sayılı kararın iptali ile uyuşmazlığın çözümü için dosyanın yeniden heyete yönlendirilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemeye, tensip kararında ön inceleme aşamasının dolmasından sonra dosyanın ele alınarak ön inceleme duruşması için tarih belirlenmesine karar verilmiş ancak duruşma günü verilmeden dosya üzerinden karar verilmiştir.

Mahkeme kararının incelenmesinde; sözkonusu uyuşmazlıkta Tüketici Hakem Heyeti'nin görevli olup olmadığı yönünde değerlendirme yapılmadığı, esasa ilişkin değerlendirme yapılarak davaya konu edilen vekalet ücretinin hukuksal koruma sigorta poliçesi kapsamında talep edilebilmesinin mümkün olmadığı gerekçesiyle itirazın reddi ile Buca İlçe Tüketici Hakem Heyeti kararının onanmasına karar verilmiştir. Bu haliyle; esastan incelenen talebin reddi gerektiği gerekçede belirtildiği halde Tüketici Hakem Heyeti'nin görevsizlik kararının onanmasına şeklinde karar verilmesi ile gerekçe ile kurulan hükmün çelişmesine ve kararın infazında tereddüt oluşmasına neden olmuştur.

Mahkemece; tensip kararında duruşma için tarih belirlenmesine şeklinde karar kurulmasına karşın duruşma yapılmadan hukuki dinlenilme hakkı ihlal edilerek, sözkonusu uyuşmazlıkta Tüketici Hakem Heyeti'nin görevli olup olmadığı yönünde değerlendirme yapılmadan, esasa ilişkin değerlendirme yapılarak, davaya konu edilen vekalet ücretinin hukuksal koruma sigorta poliçesi kapsamında talep edilebilmesinin mümkün olmadığı gerekçesiyle itirazın reddi ile Buca İlçe Tüketici Hakem Heyeti kararının onanmasına şeklinde kararın infazında tereddüt oluşturacak şekilde karar verilmesi yukarıda açıklanan ilkelere aykırı olduğundan kararın kanun yararına bozulması gerekmektedir.

V.KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin Resmi Gazete'de yayımlanması için Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

11.12.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesinden:

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L Â M I

Esas No : 2023/12870
Karar No : 2024/77

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Konya 1. Asliye Ticaret Mahkemesi
TARİHİ : 30.03.2023
SAYISI : 2022/646 E., 2023/206 K.
DAVACI : Yelken Tercüme Danışmanlık İç ve Dış Ticaret Ltd. Şti.
VEKİLİ : Avukat Özkan Musaoğulları
DAVALI : Neova Katılım Sigorta A.Ş.
VEKİLİ : Avukat Fadime Taştemel Ayvaz
DAVA TARİHİ : 21.09.2022
HÜKÜM/KARAR : Davanın Kısmen Kabulü
KANUN YARARINA
TEMYİZ İSTEYEN : T.C. Adalet Bakanlığı

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen tazminat davasında davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla tetkik hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesiyle; müvekkiline ait araç ile Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (ZMSS) kapsamında davalı tarafından sigortalanan aracın 22.03.2021 tarihinde karıştıkları kaza sonucu müvekkilinin aracında hasar meydana geldiğini, belirsiz alacak davası olarak araçta meydana gelen değer kaybı için 100,00 TL tazminatın sigorta limitleri aşılmamak kaydıyla temerrüt tarihinden işleyecek avans faizi ile davalıdan tahsiline karar verilmesini istemiş, 13.02.2023 tarihli bedel artırım dilekçesi ile dava değerini 15.000,00 TL'ye yükseltmiş, ancak taleplerinin 2.049,00 TL'lik kısmı yönünden karar verilmesine yer olmadığına, bakiye 12.951,00 TL'lik kısım yönünden ise davanın kabulüne karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davanın Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 107 nci maddesi gereğince belirsiz alacak davası olarak ikame edilmesi nedeniyle reddi gerektiğini, davacı vekiline dava açılmadan önce 23.09.2022 tarihinde 2.049,00 TL değer kaybı ödemesi yapıldığını, davacıya ödenen değer kaybının yanı sıra aracında meydana gelen hasara ilişkin olarak da 744717 numaralı hasar dosyası açıldığını ve aracın kasko sigortacısı olan dava dışı Bereket Sigorta A.Ş.'ye 2.999,16 TL ödendiğini, sigortalı araç sürücüsünün asli kusurlu olduğu yönündeki iddianın yerinde olmadığını, müvekkili şirketin sorumluluğunun bakiye poliçe teminatı ile sınırlı olduğunu, ödeme ve poliçe limitlerinin dikkate alınması gerektiğini, müvekkilinin dava tarihinden itibaren yasal faizden sorumlu olabileceğini belirterek davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesi, yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; dava konusu kazada sigortalı aracın sürücüsünün tam kusurlu olduğu, sigorta şirketince yapılan ödeme mahsup edildikten sonra bakiye değer kaybı zararının 12.951,00 TL olduğu, ödemenin talep artırım dilekçesinden önce yapılmış olması nedeniyle 2.049,00 TL bakımından dava açmakta davacının hukuki yararının kalmadığı, bu itibarla bu miktar yönünden talebin usulden reddine karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle davanın kısmen kabulü ile 12.951,00 TL değer kaybı tazminatının 02.09.2022 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin hukuki yarar dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığınca talep edilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığı kanun yararına temyiz dilekçesinde; dava ve ödeme tarihleri ile bedel artırım dilekçesi göz önüne alındığında mahkemece, belirsiz alacak davalarının mahiyetine uygun olarak eldeki davanın da değer kaybının tamamına yönelik açıldığı ve daha sonra alacak miktarı belirlendiğinde dava değerinin artırıldığı, her ne kadar alacak miktarı belirlenmeden önce davalı tarafca bir miktar ödeme yapılmışsa da davacının talebini tüm alacak miktarına yükseltmesinde hukuki yararının bulunduğu gözetilerek dava sırasında ödenen miktar yönünden konusuz kalan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde fazlaya ilişkin talebin hukuki yarar yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı bularak kararın kanun yararına bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, dava açıldıktan sonra ödenen kısım yönünden konusuz kalan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına mı yoksa hukuki yarar yokluğu nedeniyle usulden reddine mi karar verileceği hususuna ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1.6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden

geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2.Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3.6100 sayılı Kanun'un 114, 331 inci maddeleri

4. Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları.

3. Değerlendirme

Uyuşmazlık, dava açıldıktan sonra ödenen kısım yönünden konusuz kalan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına mı yoksa hukuki yarar yokluğu nedeniyle usulden reddine mi karar verileceği hususuna ilişkin olduğundan öncelikle bu hususların açıklanması gerekmektedir.

İlke olarak her dava, açıldığı tarihteki fiili ve hukuki duruma göre hükme bağlanır (28/11/1956 tarih ve 15/15 sayılı İBK). Ne var ki, dava açıldıktan sonra meydana gelen bir nedenle dava konusunun ortadan kalkması halinde işin esası hakkında infaz kabiliyeti olan bir hüküm kurulmamaktadır.

Dava konusu hakkın davacıya ödenmesi, verilmesi ya da müdahalenin kaldırılması, davacı ve davalı sıfatının birleşmesi, yeni çıkan bir kanun yada Anayasa Mahkemesi kararı ile ya da kişiye sıkı sıkıya bağlı ve mirasçılara geçmeyen bir hakka ilişkin davalarda taraflardan birinin ölümü gibi nedenlerle artık dava konusu edilen talep hakkında olumlu ya da olumsuz bir karar verilmesine gerek ya da neden kalmıyorsa, burada davanın konusuz kalmasından söz edilebilir. Bu durumda, mahkemenin, bir tespit hükmü niteliğinde olmak üzere esas hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmetmesi gerekmektedir.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "*Esastan sonuçlanmayan davada yargılama gideri*" başlıklı 331 inci maddesinin birinci fıkrasıyla "*Davanın konusuz kalması sebebiyle davanın esası hakkında bir karar verilmesine gerek bulunmayan hâllerde, hâkim, davanın açıldığı tarihteki tarafların haklılık durumuna göre yargılama giderlerini takdir ve hükmeder*" hükmü düzenleme altına alınmıştır.

Bilindiği üzere, medeni usul hukukunda hukuki yarar, mahkemeden hukuksal korunma istemi ile bir davanın açılabilmesi için davacının bu davayı açmakta (veya mahkemeden hukuksal korunma istemekte) bir çıkarının bulunmasıdır. Davacının dava açmakta hukuk kuralları tarafından haklı bulunan (korunan) bir yararı olmalı, hakkını elde edebilmesi için mahkeme kararına ihtiyacı bulunmalı ve davacı mahkemeyi gereksiz yere uğraştırmamalıdır. (Arslan, Ramazan; aktaran: Hanağası, Emel: Davada Menfaat, Ankara 2009, önsöz VII) Hukuk Genel Kurulu'nun 26.04.1992 gün ve 1992/1-347 E., 1992/396 K. ve 30.05.2001 gün ve 2001/14-443 E., 2001/458 K.sayılı kararlarında da belirtildiği üzere buna hukuki korunma (himaye) ihtiyacı da denir. (Rechts-schutzbedürfnis) Mahkemelerden hukuki himaye istenmesinde, himayeye değer bir yarar olmalıdır. Öte yandan, bu hukuksal yararın, "hukuki ve meşru", "doğrudan ve kişisel", "doğmuş ve güncel" olması gerekir (Hanağası, Emel: Davada Menfaat, Ankara 2009, s.135)

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda öğretici ve yargısal kararların bu uygulaması aynen benimsenerek, davacının, dava açmakta hukuki yararının bulunması "Dava Şartları" başlıklı 114. maddesinin 1.fıkrasının (h) bendinde açıkça dava şartları arasında sayılmıştır. Bir davada, hukuki yarar ilkesinin dava şartı olarak gözetilmesinin, yargılamanın amacına ve usul ekonomisi ilkesine uygun olarak yargılama yapılmasına yarar sağlayacağı, her türlü duraksamadan uzaktır.

Bu ilkedan hareketle, dava şartı olarak hukuki yararın varlığının, mahkemece, taraflarca dava dosyasına sunulmuş deliller, olaya veya olgular çerçevesinde, kural olarak davanın açıldığı tarihe göre, kendiliğinden ve yargılamanın her aşamasında gözetilmesi gerekir. Bu sayede, iç hukukumuzun bir parçası olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme)'nin 6.maddesi ve 1982 Anayasası'nın 36. maddesinde düzenlenen "hak arama özgürlüğü" nün dürüstlük kuralına uygun kullanılması sağlanabilecektir; bu durum, haksız davalar açmak suretiyle, dava hakkının kötüye kullanılmasına karşı bir güvence oluşturacaktır. Dava açmaktaki hukuki yarar; hukuk düzenince kabul edilmiş meşru bir yarar olmalı, bu yarar dava açan hak sahibi ile ilgili olmalı ve dava açıldığı sırada halen mevcut bulunmalıdır. Ayrıca açılacak davanın, ortaya çıkacak tehlikeyi bertaraf edecek nitelikte olması gerekir. Bir kimsenin hakkına ulaşmak için mahkeme kararının o an için gerekli olması durumunda hukuki yararın olduğundan söz edilebilir. Bir mahkeme kararına ihtiyaç yoksa hukuki yarardan söz edilemez. (Pekcanitez, H./Atalay, O./ Özeker, M.: Medeni Usul Hukuku, Ankara 2011, s.297)

6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

Yukarıda açıklanan ilkeler ışığında somut olayın değerlendirilmesinde; davacının kaza nedeniyle oluşan zararı 15.000,00 TL olarak belirlenmiştir. Davalı sigorta şirketi dava açıldıktan sonra 23.09.2022 tarihinde 2.049,00 TL kısmi ödemede bulunmuş, davacı vekili tarafından sunulan bedel artırım dilekçesinde de dava değerinin 15.000,00 TL olarak artırılmış, ödenen 2.049 TL yönünden karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi talep edilmiştir. Görüldüğü üzere davacının hesaplanan zararı toplamda 15.000,00 TL olup, davacının dava açmakta hukuki yararı bulunmaktadır. Yargılama sırasında ödenen kısım yönünden konusuz kaldığından karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekirken mahkemece yanlışlıkla gerekçeyle ödenen kısım yönünden hukuki yarar yokluğundan ret kararı verilmesi ve reddedilen kısım yönünden de davacı aleyhine vekalet ücretine hükmedilmesi hatalı olup kanun yararına temyiz isteminin kabulü gerekmektedir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün temyiz itirazlarının kabulüyle 6100 sayılı HMK'nin 363. maddesi uyarınca hükmün, hukuki sonuçlarına etkili olmamak kaydı ile **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Bozma kararının bir örneğinin Resmi Gazetede yayınlanmak üzere Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

08.01.2024 gününde oybirliğiyle karar verildi.

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI**

Esas No : 2024/5904
Karar No : 2024/8011

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Van 2. Sulh Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 22.12.2022
SAYISI : 2022/233 Esas, 2022/1667 Karar
DAVACI : Mahsun Keskin vekili Avukat Fatma Esin Karabulut
DAVALI : Emlak Yönetim Hiz. ve Tic. A.Ş. Vekili Nilüfer Özmen
DAVA TARİHİ : 17.02.2022
KARAR : Kabul
TEMYİZ EDEN : Adalet Bakanlığı

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen alacak davasında davanın kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Van ili, Merkez ilçesi, Şerefiye Toplu Konutlarının üç parsel üzerine kurulu 29 bloktan ve toplam 850 bağımsız bölümden oluştuğunu, müvekkilinin bu siteye ait bağımsız bölümde ikamet ettiğini, mezkûr toplu yapının inşa edildiği günden itibaren TOKİ Başkanlığı onayı ile davalı şirket tarafından yönetildiğini, Şerefiye Toplu Konutlarında doğalgaza bağlı merkezi ısınma sistemi bulunduğunu, 29 adet bina için 29 ayrı abonelik yapıp doğalgaz sayaçlarının site yönetimi gözetiminde bina içerisinde kapalı ve kilitli bölümlerde bulunduğunu, bu sayaçlara site yönetimi personeli ve Van Aksa Doğalgaz Dağıtım A.Ş. personeli dışında kimsenin erişimi bulunmadığını, Doğalgaz sağlayıcı firma tarafından yapılan denetimlerde sayaçlara müdahale olduğunun belirlendiğini, 21.05.2020 tarihinde kaçak doğal gaz kullanımına yönelik tutanakların tanzim edildiğini, bloktaki her bir sayacın sökülerek yeni sayaçlar ile değiştirildiğini, davalı firmaya 1.809.748,52 TL tutarında kaçak doğal gaz bedeli tahakkuk ettirildiğini, davalı firmanın 17.06.2020 tarihinde Van Aksa Doğalgaz A.Ş. ile protokol imzaladığını, bu protokol çerçevesinde kaçak kullanım bedeli eksik kullanım

bedeli olarak düzeltilerek 763.952,52 TL tutarındaki miktarın 3 eşit taksit olarak kat sakinlerinden tahakkuk ettirileceği hususunda mutabakata varıldığını, müvekkilinin bu durumu 2020 Ekim ayında merkezi ısıtma kayıp endeks adı altında kendisine kesilen 300 TL'lik fatura ile öğrendiğini, toplamda 985,82 TL kayıp kaçak endeks bedeli ödemek zorunda kaldığını, müvekkilinin kusurundan kaynaklanmayan ancak müvekkile yükletilen bu kayıp kaçak bedelinin sorumlusunun davalı olduğunu, davalının doğal gaz sayaçlarında oynama yaparak yolsuzluk yaptığı gibi kat malikleri adına yetkisiz bir şekilde sözleşme imzalayarak vekâletsiz iş gördüğünü, davalının kusurundan kaynaklı Aksa Doğal Gaz firması tarafından kesilen kaçak gaz kullanım bedelinin kat maliki müvekkile yükletilmesinin hukuka aykırı olduğunu ve müvekkilinin doğal gazın kesilmemesi adına ödediği 985,82 TL kayıp kaçak bedelinin müvekkiline iadesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle; müvekkil şirketin 2008 yılında toplu konut alanlarında, sitelerde ve apartmanlarda ortak donatı alanları ile müstakil ve kompleks işyerlerinde profesyonel işletmecilik, yöneticilik hizmetleri yapmak, şehir planlılığı ve kentleşmenin getirdiği her türlü konuda etüt, projelendirme, müşavirlik hizmetleri vermek, sağlıklı kentselme konusunda yatırımları gerçekleştirme üzere kurulduklarını; site yönetimlerine bu yönde fatura karşılığında danışmanlık hizmeti verdiklerini belirterek davacının Van Merkez Şerefiye Toplu Konutları 1691'de yer alan bağımsız bölümüne tahakkuk ettirilen kayıp endeks bedeline yönelik iddiaları bakımından müvekkil şirketi muhatap göstermesinin hatalı olduğunu, müvekkil şirketin sitede yönetim faaliyeti yürütmediğini, site yönetimi faaliyetinin Van Merkez Şerefiye Toplu Konutları 1691 site yönetimi tarafından yürütüldüğünü, müvekkil şirketin 01.12.2019-31.01.2021 tarihleri arasında hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde Van Merkez Şerefiye Toplu Konutları 1691 Site Yönetimine fatura karşılığında site yönetimi danışmanlığı hizmeti verdiğini, müvekkilin vermiş olduğu danışmanlık hizmetinin site yönetim olgusunu ortada kaldırmadığını, bahsi geçen sitede oluşturulmuş bir site yönetiminin bulunduğunu, anılı site yönetimi tarafından faaliyet süresince birçok firma ile hizmet alım sözleşmesi imzalandığını, yönetim ile müvekkil şirket arasındaki ilişkinin de bu düzeyde bulunduğunu, sitenin hali hazırda merkezi ısıtma sistemi kullandığını, her bir bağımsız bölümde ısı pay ölçer bulundurulması suretiyle tüketim esaslı paylaşım yapıldığını, davacıya yansıtılan tutarın eksik faturalandırılan ısıtma giderinden kaynaklandığını, yapılan hatalı işlemin site yönetimi ve okuma firmasının hatasından kaynaklandığını belirterek davanın reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın kabulüne kesin olarak karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığı Kanun Yararına Temyiz talebinde özetle; Mahkemece 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun (634 sayılı Kanun) sistematığı gereğince yöneticinin *kimse* olabileceği ve davalı Şirketin yönetici sıfatının bulunmadığı, davacı kat malikinin davalı Şirketin eylemi nedeniyle uğradığını iddia

ettiği zararın giderilmesine ilişkin eldeki davanın 634 sayılı Kanun'un uygulanmasından değil genel hükümlerden kaynaklandığı dikkate alınarak görevsizlik kararı verilmesi gerekirken işin esası hakkında karar verilmiş olması; kabule göre de, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanun'un 46 ve devamı maddelerinde düzenlenen yetkisiz temsil hükümlerine göre davalı Şirketin hukuki durumunun tespit edilmesi gerekirken eksik inceleme ile karar verilmiş olması usul ve kanuna aykırı bulunduğundan hükmü kanun yararına temyiz etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, maddi tazminat istemine dayalı alacak istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3. Değerlendirme

1. 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur. 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin gerekçesinde de karar verilirken yürürlükteki hukukun yanlış uygulanmasının her an için söz konusu olabileceği, kanun yararına temyiz, yanlışlık tespit edilip daha sonra benzer işlemlerden kaçınmak için kabul edilen bir sistem olduğu, Yargıtayın yaptığı incelemede uygulamanın yanlış olduğu sonucuna ulaşırsa kararı kanun yararına bozacağı ifade edilmiştir.

2. Temyiz yolu ise olağan kanun yollarından birisidir. Bozma sebepleri, 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesinde sayılmıştır. Bunlar; hukukun veya taraflar arasındaki sözleşmenin yanlış uygulanmış olması, dava Őartlarına aykırılık bulunması, taraflardan birinin davasını ispat için dayandığı delillerin kanuni bir sebep olmaksızın kabul edilmemesi ve karara etki eden yargılama hatası veya eksiklikler bulunmasıdır. Temyiz yolunda, hüküm mahkemesinin kararı sadece hukuka uygunluk bakımından inceleme konusu yapılır. Madde gerekçesinde bu husus "*Temyiz incelemesini, istinaf incelemesinden ayıran temel özellik, temyiz incelemesinin usl hukuku veya maddi hukuk yönünden incelemeyi gerektirmesi, maddi vakıaların denetimi ile delil değerlendirmesine girmemesidir. Maddede bu hukuki denetimin hangi sebeplerle yapılacağı açıklığa kavuşturulmuştur. Bugüne kadar istinaf yolunun olmamasından dolayı zaman zaman Yargıtay maddi vakıalara ve delil değerlendirmesine de girmek zorunda kalabilmekteydi, istinafla birlikte artık bu ihtiyaç ortadan kalkmış ve Yargıtay tamamen bir hukuki denetim ve içtihat mercii olmuştur.*" Şeklinde vurgulanmıştır.

3. Belirtilen bu yasal düzenlemeler ve 6100 sayılı Kanun döneminde temyiz yolu ile ilgili özellikler

dikkate alındığında, kanun yararına temyiz ile temyiz yolu arasında bir ayırım yapılması gerekmektedir. Kanun yararına temyiz başvurusunda, başvuru konusu kararın sadece *yürürlükteki hukuka aykırı olup olmadığı* denetlenir. Bu denetim ise, temyiz incelemesinin aksine, kanun yararına temyizde görece sınırlı bir inceleme yapılmasını gerektirir. Kanun yararına temyize ilişkin madde gerekçesinde de belirtildiği gibi yürürlükteki hukukun yanlış uygulanması söz konusu olduğunda, kararın kanun yararına bozulması gerekir.

4.Somut olayda, ana gayrimenkule ait yönetim planı uyarınca atanan geçici yönetim ile davalı şirket arasında profesyonel site yönetimi hususunda hizmet alım sözleşmesi yapıldığı anlaşılmakla, davalı şirketin site yöneticisi vasfı bulunmadığından taraflar arasındaki uyuşmazlığın 634 sayılı Kanun hükümleri uyarınca değil genel hükümler uyarınca Asliye Hukuk Mahkemesinde görülmesi gerektiği dikkate alınarak görev nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken aksi düşünce ile yazılı olduğu şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

02.07.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLAMI

ESAS NO : 2024/1908

KARAR NO : 2024/4508

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Ankara 2. İcra Hukuk Mahkemesi

TARİHİ : 19/07/2023

NUMARASI : 2022/810-2023/520

DAVACI : Alacaklı : Gökşin Orman Ürünleri İmalat İnşaat Ticaret Limited Şirketi

DAVALILAR : 3. Kişi : Savaş Özen
Borçlu : Ekrem Özen

Yukarıda tarih ve numarası yazılı kararın kanun yararına temyizden tetkikinin T.C. Adalet Bakanlığı tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi Gamze Demir tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

Talep, alacaklının açtığı İİK'nın 97-99. maddelerinin uygulanmasına ilişkin şikayet ile terditli olarak ileri sürdüğü istihkak iddiasının reddi istemine ilişkindir.

İlk Derece Mahkemesince, borçluya ait bazı evrakların davalı 3. kişiye ait iş yeri adresinde bulunmasının iş yerleri arasında doğrudan organik bağ olduğunu göstermeyeceği, İİK'nın 99. maddesine göre yapılan işlemlerin doğru olduğu gerekçesi ile şikayetin reddine kesin olarak karar verilmiş, alacaklı vekili tarafından T.C. Adalet Bakanlığı'na yöneltilen dilekçe ile kanun yararına temyiz yoluna başvurulmuştur.

Şikayet ve istihkak davasının 6100 sayılı HMK'nın 111. maddesine göre terditli olarak açılmasında yasaya aykırı bir durum yoktur. (HGK 10.12.2019 T. - 2017/8-1917 E.-2019/1332 K.)

Şikayet terditli olarak açılan istihkak davalarının yasal dayanağı İİK'nın 96-97-99. maddeleri olup alacaklıdan mal kaçırma, organik bağ vs. iddiaları şikayette değil, açılacak istihkak davasına dinlenebileceğinden terditli olarak ileri sürülen talepler arasında hukuki bir bağlantı bulunmaktadır. Taleplerin aynı amaca hizmet etmesi iki ayrı talebin bulunmadığı anlamına gelmez. İcra memurunun işlemine karşı şikayette bulunulabileceği gibi istihkak davası da açılabilir. Asli talep olarak bildirilen şikayet kabul edilirse istihkak davası açma yükümlülüğü ortadan kalkacağı için terditli olarak ileri sürülen istihkak davasının görülmesine gerek kalmayacaktır. Bu durum usul ekonomisine de uygun bir hâldir. Aksinin kabulü, aynı süre içerisinde şikayet başvurusu ve istihkak davası açmak zorunda olan alacaklının hukuki yararının çiğnenmesi sonucunu doğuracaktır.

Somut olayda, öncelikle alacaklının şikayet istemi hakkında bir karar verilerek istemin sonuca bağlanması, şikayet kabul edilmediği takdirde terditli açılan davada istihkak davası hakkında bir karar verilmesi gerekmektedir. Ne var ki, şikayetin reddine karar verilmesine rağmen terditli talep olan istihkak davası ile ilgili inceleme yapıp olumlu-olumsuz bir karar verilmeksizin yazılı şekilde sonuca gidilmesi doğru değildir.

SONUÇ: T.C. Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına başvurduğu temyiz talebinin kabulü ile Mahkeme kararının yukarıda açıklanan nedenlerle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 363/2. maddesi gereğince kanun yararına **BOZULMASINA**, aynı fıkra uyarınca bozmanın hükmün hukuki sonuçlarını kaldırmayacağına, bozma kararının bir örneğinin Resmi Gazetede yayınlanması için T.C. Adalet Bakanlığına **TEVDİİNE**, **08.05.2024** gününde oybirliğiyle karar verildi.